

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: منطق مظفر یا منطق تعلیمی، از صناعت فمس تا آفر

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره رده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

* قضایا تسکن الیها النفس سکونا یزول معه الشک و یحصل الجزم القاطع. ب ۲۵۶

۱. عبارت، تعریف کدام گزینه است؟

- الفطریات   المتواترات   ج. الاولیات   د. التجریبات

۲. با کدام یک از علل چهارگانه زیر، چیزی به فعلیت می‌رسد (و بدون وجود آن فعلیت تحقق نمی‌پذیرد)؟ ج ۲۸۴

- غایی   فاعلی   ج. صوری   د. مادی

۳. در صنعت جدل از چه مقدماتی استفاده می‌شود؟

- مشهورات و مسلمات   ب. مسلمات و وهمیات   ج. مشهورات و مشبهات   د. یقینیات و مسلمات

* ما یفید تصدیقا جازماً، و قد اعتبر فيه أن المطلوب حقاً و لکنه لیس بحق واقعاً. ج ۲۷۱

۴. عبارت، تعریف کدام یک از صناعات خمس است؟

- البرهان   ب. الخطابة   ج. المغالطة   د. الجدل

سؤالات تشریحی:

۱. فرق برهان «لمی» و «إئی» را بیان کنید. ۲۷۵-۲۷۶

لمی آن است که حدّ وسط در آن هم واسطه در اثبات و هم واسطه در ثبوت است و در این برهان از علت به معلول پی می‌بریم. برهان ایئی: آن است که حد وسط تنها واسطه در اثبات است و در آن از معلول به علت پی می‌بریم.

۲. چهار شرط از شروط «مقدمات برهان» را ذکر نموده و مختصراً توضیح دهید. ۲۸۷

۱. تمام مقدمات باید یقینی باشد ۲. تمام مقدمات نزد عقول باید از نتایج آن اعرف باشد ۳. بین مقدمات و نتایج مناسبت محقق باشد و علاوه بر مناسبت محمول مقدمات نسبت به موضوعشان ذاتی اولی باشد ۴. مقدمات کلی باشد به این معنی که محمول در مقدمات بر تمام اشخاص موضوع و در تمام زمان‌ها قابل حمل باشد اگرچه موضوع جزئی و یا حتی مهمل باشد پس در این جا ممکن است یک مقدمه کلی و در عین حال شخصیه باشد ۵. مقدمات ضروری باشد یا به حسب ضرورت ذاتی یا وصف ۶. مقدمات، اقدم و اسبق به طبع از نتایج باشد ۷. مقدمات اقدم نزد عقل به حسب نتایج باشد.

* الخطابة تعتمد على القياس و التمثيل و في الحقيقة تعتمد على التمثيل اكثر نظراً إلى أنه اقرب إلى اذهان العامة و امکن في نفوسهم و هو في الخطابة يقع على انحاء ثلاثة، منها: ان يكون من أجل اشتراك الممثل به مع المطلوب في معنى عام یظن انه العلة للحکم في الممثل به ... ۳۳۹

۳. قسم اول تمثيل را توضیح داده و بیان کنید چرا غالباً خطابه بر تمثيل تکیه دارد.

قسم اول تمثيل، تمثیلی است که بخاطر اشتراك ممثل به بالمطلوب ما، در معنایی عام، پیدا شده است به نحوی که گمان می‌شود علت حکم در ممثل به همان معنای عام است. زیرا به ذهن مردم نزدیک‌تر و اثر گذارتر است.

۱. ملکه استحضار المشهور عند الحاجة ۲. القدرة و القوة على التمييز بين معانى الالفاظ المشتركة و المنقولة و المشككة و المتواطئة و المتبانية و المترادفة ۳. القدرة و القوة على التمييز بين المتشابهات سواء كان التمييز بالفصول أو بغيرها ۴. القدرة على بيان التشابه بين الاشياء المختلفة، سواء كان التشابه بالذاتيات او بالعرضيات.

۵. چهار فائده از فوائد «شعر» را بنویسید. ۳۵۵

۱. اثاره حماس الجند فى الحروب ۲. اثاره حماس الجماهير لعقيدة دينية أو سياسية ۳. تاييد الزعماء بالمدح و الثناء و تحقير الخصوم بالذم و الهجاء ۴. اهاجة الحزن و البكاء و التوجع و التألم كما فى مجالس الغراء ۵. الاتعاظ عن فعل المنكرات و اخماد الشهوات أو تهذيب النفس و ترويضها على فعل الخيرات كالحكم و المواعظ ۶. هياج اللذة و الطرب و بعث السّرود و الابتهاج ۷. اهاجة الشوق إلى الحبيب او الشهوة الجنسية.

* المغالطة بمعنى تعمّد تغليط الغير قد تقع عن قصد صحيح لمصلحة محمودة، وقد تقع عن غرض فاسد. ۳۶۷

۶. دو مورد از اغراض صحيح مغالطه را نام برده، بیان کنید هر موردی اصطلاحاً چه نامیده می‌شود.

۱. آزمایش معرفت غير که «امتحان» نامیده می‌شود. ۲. راندن و عاجز کردن غير زمانی که غير باطل بوده و بر باطل بودنش مصرّ باشد که عناد نامیده می‌شود.

* لصناعة المغالطة جزءان كالجزئين فى صناعة الخطابة، أحدهما كالعمود فى الخطابة، و ثانيهما كالأعوان فى الخطابة. ۴۲۳-۳۶۸

۷. منظور از «عمود» و «اعوان» در صناعت مغالطه چیست؟ هر کدام از اجزای مغالطه را توضیح دهید.

منظور از عمود، اجزای ذاتی (اصولی)، و منظور از اعوان، اجزای بیرونی (عرضی) می‌باشد.

منظور از اجزای ذاتی، اجزای تشکیل دهنده قیاس مغالطی است یعنی قضایایی که ماده قیاس را تشکیل می‌دهند و منظور از اجزای عرضی اموری که خارج از قیاس مغالطی است و بالعرض مغالطه را اقتضاء می‌کنند.

* العمود يتألف من المظنونات أو المقبولات أو المشهورات أو المختلفة بينها، واستعمال المشهورات فى الخطابة باعتبار ما لها من التأثير على السامعين

فى الإقناع، ولذا لا يعتبر فيها إلا أن تكون مشهورات ظاهريّة، وبهذا تفرق الخطابة عن الجدل. ۳۲۹

۸. أ. منظور از «مشهورات ظاهری» را بیان کنید. ب. فرق بین خطابه و جدل از حیث نوع استعمال مشهورات را بنویسید.

أ. مشهورات ظاهری عبارتند از قضایای که در نظر بدوی مشهورند اما شهرت آنها پس از تأمل از بین می‌رود مانند: برادر خود را حمایت کن خواه ظالم باشد و خواه مظلوم. (این قضیه در برابر این مشهور حقیقی قرار دارد که ظالم را حمایت نکن اگرچه برادرت باشد)
ب. در جدل فقط از مشهورات حقیقی استفاده می‌شود بخلاف خطابه که از مشهورات ظاهری هم استفاده می‌شود.

۹. اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

أ. مبادی اقیسه	ج. مقدمات بدیهی استدلال را گویند که مستغنی از بیان است	۲۵۳
ب. یقینیات بمعنی الأخص	ج. اعتقاد صد در صد مطابق با واقع که تقلیدی نباشد.	۲۵۳
ج. مشهورات صرفه	ج. قضایائی که غیر از تطابق آراء، واقعیتی ندارد.	۲۶۲
د. مخیلات	ج. قضایائی که شأنت صدق و کذب ندارد و انفعالات نفسانی را برمی‌انگیزاند.	۲۶۹